

TÜSİAD KÜRESEL SİYASET FORUMU “TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNİN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ WEBİNARI” AÇILIŞ KONUŞMASI

OZAN DİREN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

27 Mart 2026

Değerli Konuklar,

TÜSİAD Küresel Siyaset Forumu’nun bu yılki ilk etkinliğine hoş geldiniz.

Hepimizin gözlemlediği gibi Dünya’nın jeopolitik, siyasal, ekonomik, demografik, teknolojik açılardan köklü dönüşüme uğradığı bir dönemden geçiyoruz. Yerleşik kabuller sorgulanıyor ve öngörülemezlik giderek norm haline geliyor.

TÜSİAD Küresel Siyaset Forumu’nu beş yıl önce oluşturmuştuk. Forum, küresel düzeydeki siyasal dinamikleri ve dış politika gelişmelerini disiplinler arası bir perspektifle analiz ediyor. Bugüne kadar yapılan faaliyetler hem küresel eğilimleri hem de Türkiye’nin konumunu değerlendirmek açısından önemli katkılar sağladı. Başta Akademik Koordinatörümüz Prof. Dr. Evren Balta olmak üzere katkı sağlayan tüm uzmanlara teşekkür ediyoruz.

Bugünkü toplantımızda da, AB ile ilişkilerimizin bugünkü görünümü ve geleceğe yönelik perspektiflerini, Sayın Evren Balta’nın moderatörlüğünde, Sayın konuşmacılarımız Selim Yenel, Sedat Ergin, Senem Aydın Düzgit ve Özgehan Şenyuva’nın değerli görüşleriyle ele alacağız. Kendilerine ve siz değerli katılımcılarımıza teşekkürlerimi sunuyorum ve hoş geldiniz diyorum.

Değerli Katılımcılar,

Ortaklık Anlaşması’ndan bu yana 63, tam üyelik başvurumuzdan bu yana 39, gümrük birliğinin yürürlüğe girişinden bu yana 30, katılım müzakerelerin açılmasından bu yana 21, göç mutabakatından bu yana 10 yıl geçmiş durumda. Geçen süreler itibarıyla geldiğimiz nokta, ilişkilerimizin taşıdığı potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilmesinde önemli eksiklikler olduğunu gösteriyor.

Türk iş dünyası açısından entegrasyon hedefimizi koruyoruz. Ancak sözünü ettiğim zaman zarfında, dünyada, AB’de ve ülkemizde yaşanan çok boyutlu gelişmeler, ilişkilerimizi kural ve değer temelli bir çerçeveden uzaklaştırarak daha kısa vadeli alışveriş zeminine taşıdı. Bu durum hem ilişkilerin bir ilerleme ve reform çıpası olma niteliğini hem de AB’nin ve Türkiye’nin küresel sınamalara ortak güçlü yanıtlar oluşturma kapasitesini maalesef zayıflattı.

Nihai hedefimiz AB’nin yenilenen mimarisini de dikkate alarak tam üyelik perspektifinde entegrasyonu derinleştirmek. Bu arada ise küresel rekabet dinamikleri ile uyumlu şekilde gümrük birliği güncelleme sürecinin bir an önce başlatılması gerekiyor. AB’nin küresel güncel gelişmeler doğrultusunda stratejik alanlarda geliştirdiği politikalarda Türkiye’yi Avrupa ekonomisinin ve kurumsal mimarisinin doğal parçası olarak net bir şekilde içermesi için de çalışmaya devam ediyoruz.

TÜSİAD KÜRESEL SİYASET FORUMU “TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNİN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ WEBİNARI” AÇILIŞ KONUŞMASI

OZAN DİREN, TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

27 Mart 2026

AB'nin stratejik ve bütüncül bir yaklaşım benimseyerek Türkiye'yi rekabetçilik, yeni sanayi yapılanması, savunma, göç, karbonsuzlaşma, dijitalleşme ve ileri teknolojiler gibi 21. yüzyılda ekonomik kalkınma ve toplumsal refah için kritik öneme sahip tüm politika başlıklarına dahil etmesi karşılıklı fayda yaratır.

Otuz yıl önce yürürlüğe giren Gümrük Birliği, ekonomimizin dönüşümü ve sanayimizin rekabet gücü açısından önemli bir kaldıraç oldu. Ancak bugün geldiğimiz noktada küresel dönüşümlere ve günümüzün yıkıcı rekabet koşullarına yanıt vermekte yetersiz kalıyor. Jeopolitik gelişmeler, dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve küresel ticaret dinamiklerindeki değişim bu ihtiyacı daha da belirgin hale getirdi. AB'nin üçüncü ülkelerle hız kazanan ticaret anlaşmaları da mevcut karar asimetrilerinin yol açtığı etkileri derinleştiriyor.

Gümrük Birliği modernizasyon müzakerelerinin bir an önce başlatılması ekonomik entegrasyonu derinleştirirken, Türkiye-AB ilişkilerinde güven artırıcı bir zemin oluşturacaktır. Bu sebeple bu sürecin herhangi bir teknik ve siyasal önkoşul olmadan başlatılması gerektiğini savunuyoruz.

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi aynı zamanda ikili ilişkilerin yeniden kural temelli bir zeminde ilerletilmesi, üyelik perspektifi çerçevesinde entegrasyon ortaklığının güçlendirilmesi açısından da bir gereklilik. Küresel rekabet ve güç dengelerinin yeniden şekillendiği bu dönemde, Türkiye ile AB ortak bir dönüşüm gündemi etrafında, birlikte konumlanabilir. Bu yaklaşım yalnızca mevcut kazanımların korunmasına değil, aynı zamanda geleceğin ekonomik ve jeopolitik denkleminde güçlü bir şekilde yer almaya da katkı sağlayacaktır.

Türkiye-AB ilişkilerinde son dönemde oluşan görece olumlu atmosferin ve karşılıklı yakınlaşma arayışının, bu sürecin başlatılması için önemli bir fırsat sunduğunu düşünüyoruz. AB'nin Sanayi Hızlandırıcı Yasa tasarısı kapsamında, Gümrük Birliği'ni kapsayacak şekilde “Birlik içeriği” tanımının geliştirilmesi memnuniyet verici bir gelişme oldu. Bu yaklaşım, Türkiye'nin Avrupa değer zincirlerindeki yerinin tanınması açısından önemli bir adım. Öte yandan, tasarıda kamu alımlarına ilişkin düzenlemelerde karşılıklılık ilkesi, kapsam dahilinde kalıcı yer almanın şartını oluşturuyor. Bu nedenle Türkiye'nin kamu alımları alanında AB müktesebatına uyum yönünde atacağı adımlar, hem AB iç pazarındaki rekabet gücümüzü artıracak hem de Avrupa sanayi ekosistemindeki konumumuzu güçlendirecek; aynı zamanda Türkiye'nin yatırımlar açısından daha öngörülebilir bir merkez olarak konumlanmasına katkı sağlayacaktır.

Önümüzdeki dönemin karşımıza çıkaracağı fırsatları ve riskleri iyi değerlendirmeliyiz. Hepinize katılımınız için tekrar teşekkür ediyorum, verimli bir toplantı diliyorum.